

Utbyte av uttjänt Polonite fosforfilter – några enkla råd

Så småningom kommer ett Polonite-filter att förlora sin fosforbindande förmåga och ska då ersättas med ett nytt. Fosforbindningen avstannar inte abrupt, utan endast långsamt och successivt, så det är ingen panik utan normalt görs byten i kampanjform var 6:e månad, dvs när ett filter konstaterats vara moget för utbyte så planeras det in i nästa kampanj. Detta är viktigt för att optimera ekonomin och samtidigt minska transportarbetet förenat med filterbytet.

1. Planering och förberedelser inför byte

Säkerställ vilken typ av filter det handlar om så att rätt filtermodell tas med till fastigheten där bytet ska ske.

2. Fordon och bemanning

Säckar bytes enklast med kranbil

- Lyftmoment (torrt/nytt material):
 - Det specificeras att en 500 kg-säck ska installeras max 10 m från plats där kranbil kan hålla. Innebär $500 \text{ kg} \times 9,8 \text{ N/kg} \times 10 \text{ m} = \text{c:a } 50 \text{ kNm}$
 - Det specificeras att en 1,000 kg-säck ska installeras max 5 m från plats där kranbil kan hålla. Innebär $1,000 \text{ kg} \times 9,8 \text{ N/kg} \times 5 \text{ m} = \text{c:a } 50 \text{ kNm}$
- Lyftmoment (blött/ använt material):
 - Vatten som binds i materialet ökar vikten med c:a 60%. Dvs verkligt, totalt, lyftmoment enl förutsättningar ovan kan bli c:a 80 kNm

Det förekommer även material i lösvikt (en installationstyp som rekommenderas för större filterinstallationer med flera ton material, men som är ganska ovanlig och bör undvikas för små, enskilda, avlopp). I sådana fall måste sugbil användas. Har materialet bränt ihop (kan hända vid gamla installationer), kan det bli nödvändigt att spetta upp materialet innan sugning är möjlig. **Byte av material i lösvikt bör därför inte alls samordnas med byte av filtermaterial i säckar! Det är mer av karaktären slamsugning av 3K-brunnar!**

3. Bemanning:

Om man inte har vana att genomföra filterbyten rekommenderas att man är två man på plats, där ena personen manövrerar kranen och den andre assisterar vid brunnen.

4. Själva bytet

A. Avlägsna gammal säck:

1. Öppna locket till den brunn där filtersäcken finns
2. Koppla (dra) loss den gula slangen från anslutningsstosen i brunnen. Var försiktig så att inte gummipackningen åker ut
3. Fäst lyftkedjorna i säckens lyftstroppar. Använd samtliga stroppar och se till lyftkedjorna är tillräckligt långa så att stropparna inte spänns kraftigt inåt, alternativt används lämpligt lyftok.

4. Lyft försiktigt rakt upp

5. Med säcken hängande rakt över brunnen, stick några hål strax ovanför säckens botten med hjälp av en kniv och låt det mesta av vattnet rinna av innan säcken lyfts upp på bilens flak. Det rekommenderas att på flaket ha en "plastbalja" som det använda filtret kan ställas i utan att det rinner ut vatten på flaket

B. Ny säck lyfts i

1. Flytta lyftöglorna till den nya säcken
2. Sänk försiktigt ned den nya säcken i brunnen. Brunnar kan ha olika utförande: vänd filtret så att den gula slangen kan gå i en mjuk böj rakt in i inloppsstosen. Korta ned slangen om erforderligt.
3. Den kan behöva någon lite tid så att vattnet i brunnen hinner pressas undan. Det kan underlätta att man antingen ställer sig på säcken, eller att man med en slang tillför vatten på säckens översida
4. När säcken står på brunns botten lossas lyftdonen

5. Påför ordentligt med Glidex (motsvarande) på stosens gummiring och för in den gula slangen i denna. Kolla så att gummikopplingen inte glider ur sitt läge – det är mycket viktigt att kopplingen blir tät.
6. Innan locket återmonteras kontrolleras att den nya filtersäcken inte blockerar tankens utlopp.

5. Avsättning

Ett mättat Polonite-filter är en viktig resurs; kalk plus fosfor – båda värdefulla komponenter i jordbruket! Försök därför identifiera en lantbrukare som har intresse att sprida materialet på sin åkermark. Alternativt kan materialet användas vid produktion av anläggningsjord.